

ZARZĄDZENIE NR 120.35.2024
WÓJTA GMINY SZCZUTOWO

z dnia 27 listopada 2024 r.

w sprawie przyjęcia standardów ochrony małoletnich w Urzędzie Gminy w Szczutowie

Na podstawie art. 22b ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 560), w związku z art. 10 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606 z późn. zm.) zarządzam, co następuje:

§ 1. Wprowadza się standardy ochrony małoletnich uczestniczących w działalności prowadzonej przez Urząd Gminy w Szczutowie, których treść stanowi załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 2. Zobowiązuje się pracowników Urzędu Gminy w Szczutowie do zapoznania się ze standardami i stosowania postanowień w nich zawartych.

§ 3. Wyznacza się:

- 1) pracownika do spraw oświaty jako osobę odpowiedzialną za sprawowanie nadzoru nad prawidłowym stosowaniem standardów,
- 2) sekretarza gminy jako osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zagrożeniu dobra małoletniego i podejmowanie interwencji przed właściwymi organami lub instytucjami.

§ 4. Zarządzenie podlega opublikowaniu na stronie internetowej Urzędu Gminy w Szczutowie oraz poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie urzędu.

§ 5. Wykonanie zarządzenia powierzam Sekretarzowi Gminy.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Wójt Gminy

mgr Aneta Ruszkowska

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH W URZĘDZIE GMINY W SZCZUTOWIE

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1. 1. Ilekroć w niniejszym dokumencie jest mowa o:

- 1) wójcie – należy przez to rozumieć Wójta Gminy Szczutowo;
- 2) urzędzie – należy przez to rozumieć Urząd Gminy w Szczutowie;
- 3) małoletnim – należy przez to rozumieć osobę, która nie ukończyła 18 roku życia;
- 4) osobie odpowiedzialnej za ochronę małoletnich – należy przez to rozumieć Sekretarza Gminy Szczutowo, który jest odpowiedzialny za przyjmowanie zgłoszeń o zagrożeniu dobra małoletniego i podejmowanie interwencji przed właściwymi organami lub instytucjami,
- 5) osobie odpowiedzialnej za standardy – należy przez to rozumieć pracownika do spraw oświaty zatrudnionego w Urzędzie Gminy w Szczutowie, który jest odpowiedzialny za wdrożenie standardów, nadzór nad prawidłowym stosowaniem standardów oraz ich aktualizację,
- 6) pracownikowi – należy przez to rozumieć każdą osobę zatrudnioną lub współpracującą z Urzędem Gminy w Szczutowie, bez względu na formę, w tym w szczególności pracownika, zleceniobiorcę, wykonawcę, praktykanta, wolontariusza, stażystę, który z racji pełnionej funkcji lub wykonywanych zadań ma lub może mieć kontakt z małoletnim;
- 7) rodzicu – należy przez to rozumieć przedstawiciela ustawowego małoletniego pozostającego pod jego władzą rodzicielską; jeżeli dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawy dziecka;
- 8) opiekunowi – należy przez to rozumieć opiekuna prawnego małoletniego, tj. osobę, która jest przedstawicielem ustawowym małoletniego, może dokonywać czynności prawnych w imieniu małoletniego i ma za zadanie chronić jego interesy prawne, osobiste i finansowe;
- 9) przemocy fizycznej – należy przez to rozumieć każde celowe użycie siły fizycznej skierowane przeciwko innej osobie, mające na celu przekroczenie jej granicy ciała, w szczególności bicie, popychanie, szarpanie;
- 10) przemocy psychicznej – należy przez to rozumieć powtarzający się wzorzec zachowania w stosunku do małoletniego, mający na celu wywołanie u niego pogorszenie samopoczucia/samooceny, spowodowanie poczucia zagrożenia, w szczególności zachowanie polegające na wyśmiewaniu małoletniego, karanie przez odmowę szacunku/zainteresowania, stała krytyka, izolacja społeczna, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb;
- 11) przemocy seksualnej – należy przez to rozumieć każdą formę zaangażowania innej osoby w aktywność seksualną, na którą nie wyraża ona zgody lub nie jest w stanie w pełni zrozumieć i udzielić świadomej zgody;
- 12) standardach – należy przez to rozumieć niniejszy dokument wraz z załącznikami, wprowadzony na podstawie zarządzenia Wójta Gminy Szczutowo.

2. Standardy ochrony małoletnich w Urzędzie Gminy w Szczutowie określają:

- 1) zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a pracownikiem, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;
- 2) zasady i procedurę podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego;
- 3) procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz, w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia, osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury Niebieskiej Karty;
- 4) zasady przeglądu i aktualizacji standardów;
- 5) zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników do stosowania standardów, zasady przygotowania tych pracowników do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;
- 6) zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;
- 7) osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;
- 8) sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

3. Ponadto standardy określają:

- 1) wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone;
- 2) zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

§ 2. Stosowanie Standardów

1. Zasady bezpiecznych relacji pracowników z małoletnimi określone przez standardy, obowiązują wszystkich pracowników, współpracowników, a także każdą osobę dorosłą, mającą kontakt z małoletnimi, jeśli kontakt ten odbywa się za zgodą urzędu, w tym także podczas lub w związku z przewozem małoletnich.
2. Znajomość i zaakceptowanie treści niniejszych standardów jest potwierdzane poprzez podpisanie oświadczenia, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do standardów.
3. Rekrutacja pracowników odbywa się z uwzględnieniem niniejszych standardów, w szczególności w przypadku pracowników mających bezpośredni kontakt z małoletnimi. Wójt lub upoważniona przez niego osoba przeprowadza weryfikację danych tych osób w odpowiednich rejestrach, zgodnie z procedurą określoną w załączniku nr 2 do standardów.

Rozdział 2

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a pracownikiem, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich

§ 3. Zasady relacji między pracownikiem a małoletnim

1. Pracownicy w relacjach z małoletnimi kierują się ich dobrem i działają w ich najlepszym interesie, z poszanowaniem ich godności i potrzeb.
2. Pracownicy zachowują wobec małoletnich szacunek i cierpliwość.
3. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec małoletnich jakichkolwiek form przemocy.
4. Pracownicy zobowiązani są do utrzymywania profesjonalnych relacji z małoletnimi przy zastosowaniu działań i komunikatów adekwatnych do sytuacji, wieku małoletniego, uwzględniając jego umiejętności rozwojowe, możliwości wynikające z niepełnosprawności oraz potrzeb edukacyjnych.
5. Pracownik dba o to, aby przebywając z małoletnimi znajdował się w zasięgu wzroku i słuchu innych osób. W przypadku konieczności pozostania z małoletnim sam na sam, pracownik poinformuje o tym fakcie innego pracownika wraz ze wskazaniem miejsca, w którym będą się znajdować.
6. Małoletni ma prawo do uzyskania informacji o osobie, której może zgłosić niewłaściwe zachowanie oraz ma prawo oczekiwać odpowiedniej reakcji na zgłoszenie. Pracownicy będą informować małoletnich o formach zgłaszania sytuacji, zachowań lub słów, w których czują się niekomfortowo. Pracownicy są zobowiązani do wysłuchania małoletniego lub wskazania osoby, z którą mogą porozmawiać, do udzielenia pomocy małoletniemu lub innej odpowiedniej do sytuacji reakcji na niewłaściwe zachowanie.

§ 4. Zasady komunikacji między pracownikiem, a małoletnim

1. Komunikacja między pracownikiem a małoletnim powinna być prowadzona z zachowaniem szacunku, cierpliwości, uważności i zrozumienia.
2. Odpowiedzi i informacje udzielane małoletnim powinny być udzielane w sposób adekwatny do ich wieku i sytuacji.
3. Komunikacja z małoletnim powinna się odbywać w sposób, który nie będzie go zawstydzać, lekceważyć ani obrażać.
4. Pracownik nie może krzywić na małoletniego, z wyjątkiem szczególnych przypadków wynikających z bezpieczeństwa małoletniego.
5. Pracownik jest zobowiązany do każdorazowego poinformowania małoletniego o decyzjach podejmowanych w stosunku do niego oraz wyjaśnienia mu ich podstaw. Podejmowanie decyzji dotyczących małoletniego powinno następować z poszanowaniem jego godności i w miarę możliwości uwzględniać jego oczekiwania.

§ 5. Prawo do prywatności małoletniego

1. Małoletni ma prawo do poszanowania prywatności. Pracownicy podejmują działania z uwzględnieniem tej zasady.
2. Pracownik nie może ujawniać informacji dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych. Informacje te obejmują wizerunek małoletniego, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
3. Pracownik nie może utrzymywać wizerunku małoletnich (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Utrzymywanie wizerunku małoletnich jest możliwe wyłącznie na potrzeby urzędu oraz za zgodą rodzica lub opiekuna, która jest udzielana w formie pisemnej, a w przypadku udziału w wydarzeniach zbiorowych organizowanych przez urząd – w formie ustnej. Pracownik jest zobowiązany każdorazowo do poinformowania rodzica lub opiekuna oraz małoletniego o celu utrwalenia wizerunku.

§ 6. Zakaz stosowania wobec małoletniego zachowań niedozwolonych

1. W obecności małoletnich zabronione są jakiegokolwiek niestosowne zachowania, w szczególności używanie wulgarnych słów, gestów lub żartów, obraźliwe uwagi pod adresem małoletniego lub innych osób, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności lub atrakcyjności seksualnej, nadużywanie w stosunku do małoletniego władzy, używanie w stosunku do małoletniego jakiegokolwiek formy przemocy.
2. Zabronione jest krzywdzenie małoletnich w jakiegokolwiek formie. Przykładowe zachowania uznawane za krzywdzenie, symptomy występujące w przypadku krzywdzenia zawiera załącznik nr 3 do standardów.
3. Pracownikowi, zarówno w pracy, jak i poza nią, nie wolno nawiązywać z małoletnim jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych, ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie małoletnim treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
4. Pracownikowi nie wolno proponować małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności małoletnich.
5. Pracownikowi nie wolno przyjmować pieniędzy ani prezentów od małoletnich, ani rodziców lub opiekunów małoletniego.
6. Pracownikowi nie wolno wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec małoletniego, rodziców lub opiekunów małoletniego, które mogłyby prowadzić do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych.

§ 7. Zasada równego traktowania

1. Pracownicy są zobowiązani do równego traktowania małoletnich ze względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
2. Pracownicy są zobowiązani do unikania faworyzowania małoletnich bez względu na przyczynę.

§ 8. Zasady utrzymywania kontaktu fizycznego z małoletnim

1. Dopuszczalny jest fizyczny kontakt pracownika z małoletnim, który jest stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu, tj.:
 - 1) jest odpowiedzią na potrzeby małoletniego w danym momencie,
 - 2) uwzględnia wiek małoletniego, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny.
2. Pracownik, dokonując oceny stosowności kontaktu fizycznego z małoletnim kieruje się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję małoletniego, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny.
3. Pracownikowi nie wolno bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej małoletniego. Pracownik nie może dotykać małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
4. Pracownik nie powinien angażować się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.
5. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych z zastosowaniem niezbędnego kontaktu fizycznego z małoletnim wymagana jest obecność innego pracownika.

§ 9. Zasady utrzymywania kontaktów poza godzinami pracy

1. Kontakt pracowników z małoletnimi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie ich obowiązków.
2. Zabronione jest zapraszanie małoletnich do miejsca zamieszkania pracownika, spotkania się z nimi poza godzinami pracy, utrzymywanie kontaktów z małoletnimi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
3. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli małoletni i rodzice lub opiekunowie są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych małoletnich, ich rodziców lub opiekunów.

Rozdział 3

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

§ 10. Obowiązki pracowników

1. Pracownicy w ramach wykonywanych obowiązków zwracają szczególną uwagę na symptomy krzywdzenia małoletnich. Przykładowe zachowania uznawane za krzywdzenie, symptomy występujące w przypadku krzywdzenia zawiera załącznik nr 3 do standardów.
2. Każda informacja dotycząca podejrzenia krzywdzenia małoletniego traktowana jest poważnie i wyjaśniana jest bez względu na to czy pochodzi od małoletniego, rodzica lub opiekuna, pracownika, osoby dorosłej oraz bez względu na to, czy dotyczy podejrzenia krzywdzenia ze strony innego małoletniego, opiekuna, czy też pracownika bądź organizatora współpracującego z urzędem.

3. Pracownicy i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym organom i instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

§ 11. Kwalifikacja zagrożeń

1. Zagrożenie bezpieczeństwa małoletnich może przybierać różne formy, z wykorzystaniem różnych sposobów kontaktu i komunikowania.

2. Na potrzeby niniejszych standardów przyjęto następującą kwalifikację zagrożenia bezpieczeństwa małoletnich:

- 1) popełniono przestępstwo na szkodę małoletniego (np. wykorzystanie seksualne, znęcanie się nad małoletnim),
- 2) doszło do innej formy krzywdzenia, niebędącej przestępstwem, takiej jak np. krzyk, kary fizyczne, poniżanie,
- 3) doszło do zaniedbania potrzeb życiowych małoletniego (np. związanych z żywieniem, higieną czy zdrowiem),
- 4) doszło do przemocy domowej, warunkującej wszczęcie procedury Niebieskiej Karty.

§ 12. 1. Procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego opisuje poniższa tabela:

Interwencja cywilna	Interwencja karna	Niebieska Karta	
Przesłanki	Zagrożenie dobra dziecka	Podejrzenie popełnienia przestępstwa	Przemoc domowa
Forma interwencji	Wniosek o wgląd w sytuację rodziny	Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa	Wypełnienie formularza NK-A
Właściwy podmiot/organ/adresat zgłoszenia	Sąd rodzinny	Policja, prokuratura	Gminny zespół interdyscyplinarny
Przepisy	Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Kodeks postępowania cywilnego	Kodeks karny, Kodeks postępowania karnego	Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej

2. Interwencja cywilna jest podejmowana w sytuacji, w której w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom, dochodzi do zagrożenia dobra małoletniego poprzez zaniedbania jego potrzeb życiowych takich jak np.: niezapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju, niezapewnienie odpowiedniego odżywiania, ubrania, higieny, potrzeb edukacyjnych czy schronienia, opieki medycznej, braku dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego, obowiązku nauki, bezpieczeństwa, zaniebywanie potrzeb psychicznych i emocjonalnych małoletniego, niewypełnianie zaleceń lekarskich, stosowanie kar fizycznych, surowe dyscyplinowanie małoletniego przez rodziców lub opiekunów; a także w sytuacji, gdy wiadomo, że w rodzinie jest założona procedura Niebieskiej Karty, ale potrzeby małoletniego nadal nie są zaspokajane i jego sytuacja nie ulega poprawie.

3. Interwencja karna jest podejmowana w sytuacji podejrzenia popełnienia na szkodę małoletniego przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece.

4. Interwencja Niebieskiej Karty jest podejmowana w sytuacji podejrzenia występowania przemocy domowej, przez którą należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- 1) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
 - 2) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
 - 3) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
 - 4) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
 - 5) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.
5. Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy domowej:

- 1) przemoc fizyczna – to każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała małoletniego. Często powoduje różnego rodzaju urazy,
 - 2) przemoc psychiczna („maltretowanie psychiczne“) – to powtarzający się wzorec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u małoletniego poczucie, że jest nic nie warte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych,
 - 3) przemoc seksualna – to zaangażowanie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest on lub ona w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszająca prawo i obyczaje danego społeczeństwa. Z wykorzystywaniem seksualnym mamy do czynienia wtedy, gdy występuje ono pomiędzy dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem i innym dzieckiem, w sytuacji zależności, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w stosunku opieki, zależności, władzy. Celem takiej aktywności jest zaspokojenie potrzeb innej osoby. Aktywność taka może obejmować:
 - a) nakłanianie lub zmuszanie dziecka do udziału w jakichkolwiek prawnie zabronionych czynnościach seksualnych,
 - b) wykorzystywanie dziecka do prostytucji lub innych nielegalnych praktyk seksualnych,
 - c) wykorzystywanie dziecka do produkcji przedstawiń i materiałów pornograficznych.
6. Krzywdzenie psychiczne małoletniego to kategoria, w której najczęściej nie ma widocznych dowodów winy sprawcy. Występują natomiast u małoletniego objawy jako konsekwencja tego rodzaju przemocy. Podstawowym narzędziem zatrzymania przemocy psychicznej jest praca z rodziną, która odbywać się może w ramach procedury Niebieskiej Karty.

§13. 1. Rozpoznawanie przemocy wobec małoletniego odbywa się poprzez:

- 1) ujawnienie przez małoletniego przemocy domowej,
 - 2) informacje od osoby będącej bezpośrednim świadkiem przemocy,
 - 3) analizę objawów krzywdzenia występujących u małoletniego,
 - 4) ocenę stopnia ryzyka wystąpienia przemocy w danej rodzinie.
2. Ujawnienie przez małoletniego przemocy w rodzinie ma miejsce wtedy, kiedy poinformuje on pracownika o tym, że doznaje jednej lub kilku jednocześnie form przemocy ze strony swoich najbliższych. Ujawnienie jest dla niego bardzo trudnym momentem i świadczy o dużym doznawanym bólu i determinacji.

§ 14. Na potrzeby niniejszych standardów wyróżniono procedury interwencji w przypadku podejrzenia działania na szkodę małoletniego przez:

- 1) pracownika,
- 2) inne osoby trzecie,
- 3) rodziców lub opiekunów,
- 4) innego małoletniego – krzywdzenie rówieśnicze.

§ 15. Krzywdzenie ze strony pracownika

1. W przypadku, gdy zgłoszono krzywdzenie małoletniego przez pracownika, osoba ta zostaje natychmiast odsunięta od wszelkich form kontaktu z małoletnim do czasu wyjaśnienia sprawy.
2. W przypadku, gdy pracownik dopuścił się wobec małoletniego innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa, osoba odpowiedzialna za ochronę małoletnich bada wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności ma obowiązek wysłuchać pracownika podejrzanego o krzywdzenie, małoletniego oraz innych świadków zdarzenia. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji, której wzór określa załącznik nr 4.
3. W sytuacji, gdy naruszenie dobra małoletniego jest znaczne, w szczególności, gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności małoletniego, należy rozważyć rozwiązanie stosunku prawnego z osobą, która dopuściła się krzywdzenia, lub zarekomendować takie rozwiązanie wójtowi.
4. Jeżeli pracownik, który dopuścił się krzywdzenia, nie jest bezpośrednio zatrudniony przez urząd lecz przez podmiot zewnętrzny, wówczas należy zawiadomić ten podmiot, a w razie potrzeby rozwiązać umowę z tym podmiotem.

§16. Krzywdzenie przez inne osoby trzecie

1. W przypadku, gdy zgłoszono krzywdzenie małoletniego przez osobę trzecią (obcą, bądź spokrewnioną) osoba odpowiedzialna za ochronę małoletnich przeprowadza rozmowę z małoletnim i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) małoletniego, w szczególności jego opiekunami.
2. Osoba odpowiedzialna za ochronę małoletnich stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego. Ustalenia są spisywane w karcie interwencji (załącznik nr 4).

3. Do udziału w interwencji można włączyć specjalistów, w szczególności psychologów i pedagogów, aby skorzystać z ich profesjonalnej pomocy podczas rozmowy z dzieckiem o trudnych doświadczeniach. Zaproszenie specjalistów musi być zgodne z obowiązującymi przepisami.
4. Osoba odpowiedzialna za ochronę małoletnich organizuje spotkanie z rodzicami lub opiekunami małoletniego, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie lub możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.
5. W przypadku, gdy wobec małoletniego popełniono przestępstwo osoba odpowiedzialna za ochronę małoletnich sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury. Wzór zawiadomienie określono w załączniku nr 6 do standardów.
6. W przypadku, gdy z rozmowy z rodzicami lub opiekunami wynika, że nie są oni zainteresowani pomocą małoletniemu, ignorują zdarzenie lub w inny sposób nie wspierają małoletniego, które doświadczyło krzywdzenia, osoba odpowiedzialna za ochronę małoletnich sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, którego wzór określa załącznik nr 5 do standardów i kieruje do właściwego sądu rodzinnego.
7. Dalsze czynności są podejmowane przez właściwe instytucje, zgodnie z ich kompetencjami.

§17. Krzywdzenie ze strony rodziców/opiekunów

1. W przypadku, gdy ujawniono lub zgłoszono krzywdzenie małoletniego przez rodziców lub opiekunów, osoba odpowiedzialna za ochronę małoletnich przeprowadza rozmowę z małoletnim i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) małoletniego.
2. Osoba odpowiedzialna za ochronę małoletnich stara się ustalić przebieg zdarzenia, a także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego. Ustalenia są spisywane w karcie interwencji (załącznik nr 4).
3. Do udziału w interwencji można włączyć specjalistów, o których mowa §16 ust. 3.
4. W przypadku, gdy wobec małoletniego popełniono przestępstwo osoba odpowiedzialna za ochronę małoletnich sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa (załącznik nr 6) i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.
5. W przypadku, gdy z przeprowadzonych ustaleń wynika, że rodzic lub opiekun zaniedbuje potrzeby psychofizyczne małoletniego lub rodzina jest niewydolna wychowawczo (np. małoletni chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej), powiadamia się właściwy ośrodek pomocy społecznej o potrzebie pomocy rodzinie.
6. W przypadku, gdy z przeprowadzonych ustaleń wynika, że rodzic lub opiekun stosuje przemoc wobec małoletniego powiadamia się członka zespołu interdyscyplinarnego, np. policjanta, pracownika socjalnego, przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych lub dyrektora szkoły, celem wszczęcia procedury Niebieskiej Karty.
7. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji instytucji, o których mowa w ustępach poprzedzających.

§ 18. Krzywdzenie rówieśnicze

1. W przypadku podejrzenia przez pracownika krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego, np. na zajęciach grupowych lub podczas przewozu, pracownik przekazuje informację osobie odpowiedzialnej za ochronę małoletnich, a ten przeprowadza rozmowę z małoletnim podejrzanym o krzywdzenie i jego rodzicem lub opiekunem, a także oddzielnie z małoletnim poddawany krzywdzeniu i jego rodzicem lub opiekunem. Ponadto należy porozmawiać z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu.
2. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego krzywdzonego.
3. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji (załącznik nr 4).
4. Dla małoletniego krzywdzącego oraz krzywdzonego sporządza się oddzielne karty interwencji.
5. Kartę interwencji załącza się do rejestru, stanowiącego załącznik nr 7 do standardów.
6. Wspólnie z rodzicem lub opiekunem małoletniego krzywdzącego należy opracować plan naprawczy, celem zmiany niepożądanych zachowań.
7. Z rodzicem lub opiekunem małoletniego krzywdzonego należy opracować plan zapewnienia mu bezpieczeństwa, włączając w ten plan sposoby odizolowania małoletniego od źródeł zagrożenia.
8. W trakcie rozmów należy upewnić się, że małoletni podejrzanym o krzywdzenie innego małoletniego sam nie jest krzywdzony przez rodzica, opiekuna, innych dorosłych bądź innych małoletnich. W przypadku potwierdzenia takiej okoliczności należy podjąć stosowną interwencję także w stosunku do tego małoletniego.
9. W przypadku, gdy małoletni krzywdzący nie uczestniczy w działaniach podmiotu (jest osobą „z zewnątrz”) należy porozmawiać z małoletnim krzywdzonym, innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu, a także z rodzicami lub opiekunami małoletniego krzywdzonego celem ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego. Wójt lub upoważniona przez niego osoba organizuje spotkanie z rodzicami lub opiekunem małoletniego, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym

u innych podmiotu lub służb oraz o sposobach reakcji na zdarzenie (poinformowanie sądu rodzinnego, poinformowanie szkoły, poinformowanie opiekunów małoletniego krzywdzącego). **§ 19. Zagrożenie życia i zdrowia małoletniego**

1. W przypadku podejrzenia, że życie małoletniego jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112 lub 999 (pogotowie ratunkowe).
2. Poinformowania służb dokonuje osoba odpowiedzialna za ochronę małoletnich niezwłocznie po powzięciu informacji o zagrożeniu.
3. Z przebiegu każdej interwencji sporządza się kartę interwencji (załącznik nr 4).
4. Kartę interwencji załącza się do rejestru, stanowiącego załącznik nr 7 do standardów.

Rozdział 4

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia, osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty”

§ 20. 1. Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest dziecko w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, informuje się właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję poprzez pisemne zawiadomienie.

2. Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest dziecko powyżej lat 17, a jego zachowanie stanowi przestępstwo, wówczas osoba odpowiedzialna za ochronę małoletnich informuje właściwą miejscowo jednostkę policji lub prokuratury poprzez pisemne zawiadomienie.

§ 21. 1. W przypadku, gdy wobec małoletniego popełniono przestępstwo osoba odpowiedzialna za ochronę małoletnich sporządza zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury. Wzór zawiadomienia określa załącznik nr 6 do standardów.

2. W przypadku, gdy dobro małoletniego jest zagrożone – osobą odpowiedzialną za zawiadamianie sądu opiekuńczego poprzez złożenie wniosku o wgląd w sytuację rodziny, którego wzór określa załącznik nr 5 do standardów jest osoba odpowiedzialna za ochronę małoletnich.

§ 22. 1. Podejmowanie interwencji wobec rodziny dotkniętej przemocą domową odbywa się na podstawie procedury „Niebieskiej Karty”.

2. Urząd nie jest instytucją uprawnioną do wypełniania formularza A procedury Niebieskiej Karty.

3. W sytuacji uzyskania przez pracownika informacji o przemocy domowej, osobą odpowiedzialną za złożenie wniosku do zespołu interdyscyplinarnego o wszczęcie procedury Niebieskiej Karty jest osoba odpowiedzialna za ochronę małoletnich.

Rozdział 5

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów

§ 23. 1. Osoba odpowiedzialna za standardy jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji standardów, za reagowanie na sygnały jej naruszenia, prowadzenie rejestru zgłoszeń oraz za proponowanie zmian w standardach.

2. Osoba odpowiedzialna za standardy przeprowadza wśród pracowników, raz na 24 miesiące, ankietę monitorującą poziom realizacji standardów. Wzór ankiety stanowi załącznik nr 8 do standardów.

3. W ankiecie pracownicy mogą proponować zmiany standardów oraz wskazywać naruszenia standardów.

4. Osoba odpowiedzialna za standardy, na podstawie wypełnionych przez pracowników ankiet, sporządza raport z monitoringu, który następnie przekazuje wójtowi.

5. Wójt wprowadza do standardów niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom, małoletnim i ich rodzicom lub opiekunom nowe brzmienie standardów poprzez zamieszczenie na stronie internetowej urzędu oraz wywiesza na tablicy ogłoszeń w siedzibie urzędu.

Rozdział 6

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników do stosowania standardów, zasady przygotowania tych pracowników do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności

§ 24. 1. Wójt wyznacza osobę odpowiedzialną za standardy jako osobę odpowiedzialną za stosowanie, przygotowanie pracowników do stosowania standardów, monitorowanie stosowania standardów oraz informuje o wyznaczonej osobie pracowników urzędu.

2. Ze spotkań szkoleniowych, o których mowa w ust. 1 sporządza się notatkę oraz listę obecności, które przechowuje się w dokumentacji urzędu.

Rozdział 7

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

§ 25. 1. Standardy są dostępne dla pracowników, małoletnich i ich rodziców lub opiekunów, w szczególności poprzez zamieszczenie na stronie internetowej urzędu oraz wywieszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie urzędu, również w wersji skróconej, przeznaczonej dla małoletnich. Seria skrócona standardów stanowi załącznik nr 9.

2. Z uwagi na brak dostępu do sieci Internet dla małoletnich na terenie urzędu, nie wprowadza się zasad korzystania z urządzeń, ani procedur ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie.

3. Zauważone na terenie urzędu szkodliwe i niedozwolone treści należy zgłaszać do koordynatora.

Rozdział 8

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia

§ 26.1. Osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu jest osoba odpowiedzialna za ochronę małoletnich.

2. Osobami odpowiedzialnymi za udzielenie małoletniemu wsparcia w sytuacji krzywdzenia jest każdy pracownik w sytuacjach niecierpiących zwłoki.

3. W przypadku uzyskania informacji lub zauważenia przez pracownika, że małoletni jest krzywdzony, pracownik ma obowiązek udzielenia pomocy, a następnie sporządzenia notatki służbowej i zgłoszenia tego faktu osobie odpowiedzialnej za ochronę małoletnich.

4. Każde uzasadnione podejrzenie jest podstawą do podjęcia kolejnych działań.

5. Pracownik ma obowiązek podjęcia i zgłoszenia zawsze w przypadku:

- a) podejrzenia krzywdzenia małoletniego na podstawie jego obserwacji,
- b) gdy małoletni ujawnił doświadczenia krzywdzenia,
- c) gdy inna osoba (dorosła lub dziecko) zgłosiła fakt krzywdzenia małoletniego.

6. W przypadku, gdy osobą krzywdzącą jest pracownik, karta interwencji zostaje sporządzona przez sekretarza gminy, który przeprowadza czynności wyjaśniające i podejmuje działania dyscyplinujące.

Rozdział 9

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

§ 27. 1. Na dokumentację ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego składają się:

- 1) karta interwencji – sporządzona zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 4 do standardów;
- 2) notatki służbowe sporządzane przez pracowników na okoliczność danego zdarzenia;
- 3) kopia wniosku do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny sporządzonego zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 5 do standardów;
- 4) kopia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa wobec dziecka sporządzonego zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 6;
- 5) rejestr prowadzonych interwencji, stanowiący załącznik nr 7 do standardów;
- 6) ankiety monitorujące poziom realizacji standardów, stanowiący załącznik nr 8 do standardów;
- 7) raporty z monitoringu standardów.

2. Zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego określa instrukcja kancelaryjna.

3. Dokumentacja dotycząca ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego, dokumentacja dotycząca interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przechowywana jest w Referacie Oświaty, Kultury i Promocji Gminy.

Rozdział 10

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

§ 28. W sytuacji ujawnienia krzywdzenia małoletniego wójt wyznacza pracownika, bądź zespół pracowników zobowiązanych do opracowania planu wsparcia udzielanego krzywdzonemu, który zawiera odpowiednio do sytuacji wskazania dotyczące:

- 1) określenia form pomocy i skierowania do instytucji udzielających różnych form pomocy: terapia indywidualna, grupowa, warsztaty rozwijające zainteresowania i uzdolnienia w uzgodnieniu z rodzicami i adekwatnie do potrzeb;
- 2) wspierania rodziny – poprzez wskazanie instytucji oferujących: poradnictwo, konsultacje psychologiczne, terapię uzależnień, terapię dla sprawców przemocy, grupy wsparcia, warsztaty umiejętności wychowawczych;
- 3) pomocy socjalnej lub materialnej poprzez wskazanie instytucji oferujących: pomoc socjalną poradnictwo i warsztaty w zakresie metod poszukiwania pracy, organizowanie pomocy finansowej, rzeczowej, ciepłego posiłku, zbiórki odzieży.

Szczutowo, dnia

.....
(imię i nazwisko pracownika)

.....
(forma zatrudniania/stanowisko)

OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ ZE STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNIICH

Niniejszym oświadczam, że zapoznałem się ze standardami ochrony małoletnich obowiązującymi w Urzędzie Gminy w Szczutowie i przyjmuję je do stosowania.

.....
(podpis)

PROCEDURA WERYFIKACJI PRACOWNIKÓW URZĘDU GMINY W SZCZUTOWIE W REJESTRZE SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW NA TLE SEKSUALNYM

1. Wójt lub inna upoważniona przez niego osoba, przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, zobowiązany jest do uzyskania informacji, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.
2. Wójt lub inna upoważniona przez niego osoba uzyskuje informacje z Rejestru z dostępem ograniczonym za pośrednictwem systemu teleinformatycznego prowadzonego przez Ministra Sprawiedliwości. W pierwszej kolejności należy założyć konto w systemie teleinformatycznym. Konto podlega aktywacji dokonywanej przez biuro informacji.
3. Rejestr osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze, jest ogólnodostępny – nie wymaga zakładania konta.
4. Informacje, o których mowa w ust. 1, wójt lub inna upoważniona przez niego osoba utrwała w formie wydruku i załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
5. Osoba, o której mowa w ust. 1, przedkłada wójtowi lub upoważnionej przez niego osobie informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.
6. Osoba, o której mowa w ust. 1, posiadająca obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, przedkłada wójtowi lub upoważnionej przez niego osobie informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, bądź informację z rejestru karnego tego państwa, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla wyżej wymienionych celów.
7. Osoba, o której mowa w ust. 6, składa wójtowi lub upoważnionej przez niego osobie oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa, oraz jednocześnie przedkłada informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
8. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje jej sporządzenia lub nie prowadzi rejestru karnego, osoba, o której mowa w ust. 6, składa wójtowi lub upoważnionej przez niego osobie oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
9. Oświadczenia, o których mowa w ust. 7 i 8, składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

PRZYKŁADOWE FORMY KRZYWDZENIA MAŁOLETNICH ORAZ SYMPTOMY POZWALAJĄCE NA JEGO ROZPOZNANIE

Krzywdzenie dziecka to każde zamierzone i niezamierzone działanie lub zaniechanie działania jednostki, instytucji lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, które naruszają równe prawa i swobody dzieci i/lub zakłócają ich optymalny rozwój.

Wyróżnia się 4 podstawowe formy krzywdzenia:

1. Przemoc fizyczna

To przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko. Może być czynnością powtarzalną lub jednorazową. To bicie, szarpanie, popychanie, rzucanie przedmiotami, kopanie dziecka, potrząsanie nim lub rzucanie, drapanie, szczypanie, gryzienie, ciągnięcie za włosy/uszy, zmuszanie do przebywania w niewygodnej pozycji, przypalanie, poparzenie lub zmuszanie do zjedzenia/połknięcia czegoś.

Zauważalne symptomy przemocy fizycznej:

- 1) ślady palców i przedmiotów na ciele dziecka,
- 2) okrągłe punktowe poparzenia,
- 3) opuchlizna, złamania, zwichnięcia,
- 4) skarpetkowe odparzenia,
- 5) siniaki w nietypowych miejscach ciała dziecka, np. okularowe w okolicy oczu,

Pośrednio obserwowane zachowania dziecka:

- 1) lęk przed rozebraniem się,
- 2) lęk przed dotykiem drugiej osoby,
- 3) strój nieadekwatny do pory roku i pogody (długie rękawy, kiedy jest ciepło),
- 4) nadmierna apatia lub agresja,
- 5) noszenie ciemnych okularów, także przy braku słońca.

Zalecane zachowanie: wzmożony nacisk na obserwację symptomów i zachowania dziecka, jeśli małoletni nie mówi.

2. Przemoc psychiczna

Chroniczna, nie fizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a osobą dorosłą, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania.

Formy przemocy psychicznej:

- 1) niedostępność emocjonalna,
- 2) zaniedbywanie emocjonalne,
- 3) relacja z dzieckiem oparta na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu,
- 4) nieodpowiedzialne rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem,
- 5) niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy osobą dorosłą a dzieckiem.

Objawy przemocy psychicznej:

- 1) zaburzenia mowy (wynikające z napięcia nerwowego),
- 2) psychosomatyczne (ból jelitowo-żołądkowe, ból i zawroty głowy),
- 3) moczenie się,
- 4) bóle mięśni, nadmierna potliwość, zaburzenia snu,
- 5) brak poczucia pewności siebie, niska samoocena, wycofanie,
- 6) depresja, fobie, lęki,
- 7) zachowanie destrukcyjne,
- 8) kłopoty z kontrolą emocji,
- 9) poczucie krzywdy i winy, nieufność do innych,
- 10) problemy szkolne, zachowania agresywne w stosunku do innych osób.

3. Wykorzystanie seksualne

Włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, i/lub na którą nie jest odpowiednio dojrzałe rozwojowo i nie może się zgodzić w ważny prawnie sposób, i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi, społecznymi. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności i władzy.

4. Zaniedbywanie

Chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych dziecka i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.

Objawy zaniedbania:

- 1) częsta absencja w szkole lub przedszkolu,
- 2) wagarowanie,
- 3) brak przyborów szkolnych,
- 4) ubiór nieadekwatny do pory roku,
- 5) niedożywienie,
- 6) zaniedbanie pod względem higienicznym i zdrowotnym (brudna skóra, rażąco małych rozmiarów odzież, przewlekłe nieleczone choroby, niezazywanie niezbędnych leków, koniecznych badań, zaburzony rozwój fizyczny),
- 7) pozostawianie na dworze bez opieki w godzinach wieczornych i nocnych (zwłaszcza młodsze dzieci),
- 8) niedbanie o higienę snu i odpoczynku,
- 9) apatia, bierność.

KARTA INTERWENCJI

1. Imię i nazwisko małoletniego
2. Przyczyna interwencji (*forma krzywdzenia*)
3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia
4. Opis podjętych działań, innych niż interwencja
data
opis działania
5. Spotkania z rodzicami/opiekunami małoletniego
data
opis spotkania
6. Forma podjętej interwencji (*zakreślić właściwe*)
 - zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa

 - wniosek o wgląd w sytuację małoletniego/rodziny

 - procedura Niebieskiej Karty

 - inny rodzaj interwencji - jaki?
7. Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji
8. Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli urząd uzyskał informacje

Wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny¹ (wzór)

.....
miejsowość, data

Sąd Rejonowy² w
Wydział Rodzinny i Nieletnich

.....
adres sądu

Wnioskodawca:

.....
imię i nazwisko osoby zgłaszającej

.....
adres osoby zgłaszającej

Uczestnicy postępowania:

.....
imiona i nazwiska rodziców

.....
adres zamieszkania rodziny

Wniosek o wgląd w sytuację dziecka

Niniejszym wnoszę o wgląd w sytuację małoletniego

(imię i nazwisko dziecka, adres zamieszkania)

i wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych.

Uzasadnienie

Tu należy opisać niepokojące sytuacje, co sprawiło, że zdecydowaliśmy się na podjęcie interwencji, dlaczego uważamy, że dobro dziecka jest zagrożone.

Można zamieścić informacje o osobach, które były/są świadkami niepokojących zdarzeń.

W związku z powyższym, wnoszę o wydanie odpowiednich zarządzeń w celu zabezpieczenia dobra małoletniego dziecka.

.....
podpis składającego wniosek

¹ Złożenie wniosku jest wolne od opłat

² Wniosek należy złożyć do sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa (wzór)

.....
miejsowość, data

Nr pisma

Prokuratura Rejonowa w³
Zawiadamiający:
z siedzibą w
reprezentowany przez:
adres do korespondencji:

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

Niniejszym składam zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na
szkodę małoletniego
(imię i nazwisko, data urodzenia)
przez
(imię i nazwisko domniemanego sprawcy)

Uzasadnienie

W trakcie wykonywania przez
(imię i nazwisko pracownika/ współpracownika/wolontariusza)
czynności służbowych – wobec małoletniego
(imię i nazwisko)
dziecko ujawniło niepokojące treści dotyczące relacji z⁴
Dalszy opis podejrzenia popełnienia przestępstwa
.....
.....
Mając na uwadze powyższe informacje, a także dobro i bezpieczeństwo małoletniego wnoszę o wszczęcie
postępowania w tej sprawie.
Osobą mogącą udzielić więcej informacji jest
(imię, nazwisko, telefon, adres do korespondencji)
Wszelką korespondencję w sprawie proszę przesyłać na adres korespondencyjny, z powołaniem się na
numer pisma.

.....
podpis osoby upoważnionej

³ Zawiadomienie należy złożyć do Prokuratury Rejonowej właściwej ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa
⁴ Opis sytuacji, która miała miejsce. Należy uzupełnić zgodnie z tym, co się wydarzyło (ważne jest, by zaznaczyć np.:
kiedy i gdzie miało miejsce zdarzenie, kto mógł je widzieć/wiedzieć o nim, kto mógł popełnić przestępstwo)

REJESTR PROWADZONYCH INTERWENCJI

Lp.	Data interwencji	Imię i nazwisko małoletniego, wobec którego podjęto interwencję	Imię i nazwisko osoby podejmującej interwencję	Karta interwencji z dnia ...
1				
2				
...				

ANKIETA MONITORUJĄCA POZIOM REALIZACJI STANDARDÓW

PYTANIA	TAK	NIE
1. Czy znasz standardy ochrony małoletnich obowiązujące w naszej jednostce?		
2. Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia małoletnich?		
3. Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia małoletnich?		
4. Czy zaobserwowałeś naruszenie zasad zawartych w standardach ochrony małoletnich obowiązujących w naszej jednostce przez inną osobę?		
Jeśli tak – jakie zasady zostały naruszone, jakie działania podjąłeś? (<i>odpowieź opisowa</i>)		
5. Czy masz uwagi/sugestie/przemyślenia związane z realizacją standardów ochrony małoletnich obowiązujących w naszej jednostce? Jeżeli tak – <i>opisz poniżej</i>		

STADARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH
(WERSJA SKRÓCONA DLA MAŁOLETNIICH)

1. Osoby, które kontaktują się z Tobą podczas wykonywania swojej pracy, powinny zachowywać się grzecznie i z poszanowaniem Twoich potrzeb.
2. Pracownikom nie wolno stosować w stosunku do Ciebie przemocy.
3. Masz prawo do zadawania pytań pracownikom Urzędu Gminy w Szczutowie i otrzymywania na niewyczerpujących odpowiedzi.
4. Pracownikom nie wolno na Ciebie krzyczeć.
5. Masz prawo do informacji o wszystkich decyzjach, które są w stosunku do Ciebie podejmowane i wyjaśnienia, dlaczego takie są.
6. Masz prawo do prywatności. Pracownikom Urzędu Gminy w Szczutowie nie wolno przekazywać informacji o Tobie innym dorosłym ani dzieciom, z wyjątkiem Twoich rodziców lub opiekunów.
7. Pracownikom nie wolno bez zgody Twojej i Twoich rodziców lub opiekunów robić Ci zdjęć, nagrywać filmów.
8. Pracownikom nie wolno zachowywać się w Twojej obecności niewłaściwie, używać wulgarnych słów, gestów lub żartów, obrażać kogokolwiek, nawiązywać w wypowiedziach do Twojej atrakcyjności, używać przemocy.
9. Nikomu nie wolno Cię krzywdzić, w jakikolwiek sposób.
10. Pracownikom nie wolno nawiązywać z Tobą jakichkolwiek relacji romantycznych ani składać Ci propozycji o nieodpowiednim charakterze.
11. Pracownikom nie wolno proponować Ci alkoholu, papierosów ani nielegalnych substancji. Pracownikom nie wolno używać ich w Twojej obecności.
12. Masz prawo być traktowany tak samo jak wszystkie inne dzieci. Pracownicy nie powinni nikogo faworyzować.
13. Pracownikom wolno Cię dotykać tylko za Twoją zgodą i w taki sposób, aby był dla Ciebie odpowiedni.
14. Pracownikom nie wolno Cię bić, popychać ani dotykać Cię w jakikolwiek inny sposób, którego nie chcesz lub czujesz się źle.
15. Pracownicy mogą się z Tobą kontaktować wyłącznie w czasie pracy i w związku z ich pracą.
16. Pracownikom nie wolno zapraszać Cię do ich miejsca zamieszkania, spotykać się z Tobą poza ich godzinami pracy ani kontaktować się z Tobą w mediach społecznościowych lub przez prywatny telefon.
17. Zawsze, kiedy czujesz się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, ktoś robi Ci krzywdę lub zachowuje nieodpowiednio, możesz powiedzieć o tym innemu pracownikowi Urzędu Gminy w Szczutowie, który Cię wysłucha i pomoże.